

LUKIJALLE

Tämä tarina kertoo fiktiivisen suvun vaiheista sukupolvien ketjussa. Ajat, tapahtumat ja paikat ovat tosipohjaisia Kemijärven 150-vuotishistoriaan liittyen aina nykypäivään saakka. Tarinan suku sijoittuu omine vaiheineen, iloineen ja suruineen elettyyn elämään paikkakunnalla ja pyrkii tuomaan luontevalla ja kiinnostavalla tavalla esille lähihistoriaa hyvinkin tiivistetyssä muodossa.

Kirjoittaja

KEMIJÄRVI 150 VUOTTA – KIRJOITUSKILPAILU

PYKÄLÄISIÄ

Juho Pykäläisen suksi ei oikein luistanut. Syitä saattoi olla monta. Ehkäpä omatekoisista suksista voiteleva paahtoterva oli kulunut jo liiaksi pois. Toinen syy taisi olla leuto sää ja tuore natiseva lumi. Mutta oli miten oli. Mies oli hikinen ja väsynyt. Liki kolmenkymmenen kilometrin hiihto tukkien kaatotyömaalta Rovaniemen suunnalta Kemijärven kirkonkylälle kotiin vie hyvänkin miehen voimia. Ei matka niinkään, mutta huono luisto suksissa. Poro-Oskarilta saama talipalanen oli savotalle lähtiessä unohtunut kotiin porstuan ikkunalle. Sitä kun olisi savotalta lähtiessä pyyhkäissyt suksien pohjiin niin vähemmällä hiellä ja ajalla kotia olisi selvitty.

Repussa ei ollut paljon kantamista. Melkein tyhjä voirasia, neljännes ruisleipää, kyynärpäistään rikki kulunut, neljän napin kauluksella oleva villapaita ja kirves. Sahaa Pykäläisellä ei ollut. Haaveena olikin ostaa oma justeerisaha ja päästä samalla vähän paremmalle palkalle. Mutta raha ja leipä olivat tiukassa. Yksinäisen poikamiehen oli tuonut paikkakunnalle uteliaisuus Pohjois-Suomea kohtaan ja tieto Kemijärven suunnalla alkaneista suurista savotoista. Yli kymmenen vuotta lähes koskemattomia valtion metsiä oli alettu hyödyntämään tukkipuita kaatamalla ja korjaamalla. Tämä oli tuonut vireyttä paikkakunnalle monella tapaa. Rahaa ja väkeä liikkui. Siinä virrassa Pykäläinenkin oli saapunut pieneen kirkonkylään. Asunto miehelle oli löytynyt Heikkilän talosta, jossa syntyneitten lasten joukossa ei ollut yhtään poikaa. Viisi tyttöä, joista vanhin oli jo iältään miehelään menijä. Tämä Fanni Kustaava olikin se varsinainen syy Pykäläiselle hiihtää savotalta Heikkilään. Sunnuntaina kirkonmenojen jälkeen olisi kirkkoherra Bäckmanin tehtävänä vihkiä Fanni Kustaava Heikkilä avioliittoon Pykäläisen kanssa.

Talon isäntä Frans Heikkilä oli juuri tulossa hevosen luota tallilta Pykäläisen hiihtäessä pihaan tumma sarkapusero hiestä höyryten.

- Katoppas sieltä se tuleva vävymieskin saapuu omiin vihkiäisiinsä.
- No tulihan minä kun niin hyvän tytön minulle lupasit.
- Huomenna sinun on sitten pantava puhasta paitaa ja housua päälle kun papin eteen astutte. Net on valinneet tämän kirkkoherran pitäjän esimieheksi.
- Ketkä ne?
- No ne pitäjänmiehet. Ethän sinä sitä tiijä että mennä viikolla tänne perustettiin jonkimmainen kunnallislautakunta.
- Kunnallislautakunta? Kunnallisia lautojako ne tekee, Pykäläinen leikkisästi kysäisi?
- Äläpäs viisastele. Se mitä olen asioita seurannut niin hyvään suuntaan ollaan kehityksessä menossa. On meinaan enempi painoarvoa sanomisilla tuonne ylemmille tahoille jos on tämmöinen kunnallismiesten joukko asioita ajamassa. Panehan mielees tämä vuosi. Se on sinun ja Fannin vihkimisvuosi ja yksi tämän kylän merkkivuosi. Kehitystä se on. Usko pois.

Elämä tuo tullessaan huonoja ja hyviä aikoja. Juho Pykäläinen avioituessaan oli jäänyt asumaan Heikkilän taloon nuoren vaimonsa ja tämän vanhempien, sekä Fannin nuorempien sisarusten kanssa. Juho ja Fransi olivat tukkisavotoilla monena talvena töissä. Yhdessä he kaatoivat ja karsivat tukit ajaen ne hevosellaan lantsseihin jäälle tai pienten jokien varsille odottamaan kevättä ja uittoja. Näin toimien ansiot olivat paljon paremmat entisiin verrattuna.

Fanni oli synnyttänyt jo kaksi suloista tyttöä ja elämä hymyili kaikkinsa. Syksyllä 1875 synkkä varjo laskeutui elämään nuoremman tytön kuollessa keuhkokuumeeseen alle kahden vuoden ikäisenä. Kirkkoherra Bäckman suorittaessaan siunaustoimituksen näki nuoren parin syvän surun. Hän kysäisi voitaisiinko Heikkilän talossa pitää lestadiolaiset seurat. Bäckman oli innokas järjestelemään seuroja ollen itsekin puhujana. Seurat pidettiin ja kohta toisetkin. Heikkilän talossa iso raamattu pirtin pöydällä tuli ahkeraan käyttöön. Usein iltaisin vanhan ja nuoren parin virren

veisuu kaikui piisin loisteessa. Kristillisyys tuntui juurtuneen sydämen uskoksi tuoden lohtua ja uutta toivoa elämään.

Kesät ja talvet seurasivat toisiaan. Perheen kuudes lapsi oli Arvo Mikael, joka syntyi 1885 pari vuotta vanhemman, Matti Johanneksen jälkeen. Vanhemmat lapset olivat tyttöjä, joista yksi oli kuollut.

Lasten varttuessa Juho ja Fanni pitivät huolta lasten pääsystä kiertokoulun oppimisen piiriin. Lukemaan oppineet lapset saivat vuorollaan lukea halutessaan ääneen isoa raamattua pirtin pöydän äärellä. Tämä innosti nuorempiakin oppimaan lukemisen taidon.

Vanhimman tyttären Anni Katariinan avioituessa lähellä olevan Koskivirran talon pojan kanssa, Juho ja Fanni havahtuivat vuosien suorastaan kiitäneen ohitse. Uusi vuosisatakin oli jo meneillään. Eräänä varhaiskesän päivänä, maatöistä viimeisenä miehet laittoivat perunat maahan. Ohrat ja rukiit oli saatu kylvettyä pieniin peltoihin jo edellisellä viikolla. Aurinko lämmitti mukavasti. Juho pyysi molemmat poikansa ja vanha-isäntä Fransin pienelle tuumaustauolle istumaan pellon reunalla oleville kiville.

- Te pojat olette kohta aikuisia miehiä. Met olemma tämän pappa-Ransin kanssa teitä katellessa tuumailleet teidän tulevaisuutta. Aikanaan tekki vaimon otatte ja perheen perustatte. Tilaa talossa on mutta sitä leipää pitää tienata muualtakin. Sinulla Arvo nuo hevoshommat näyttää sujuvan hyvin. Voitais laittaa vaikka toinenkin hevonen kun niitä ajohommia tuntuu olevan. Ja sinulla Matti tuohon rakentamiseen näyttää siunaantuneen luontaista osaamista. Tämän panin merkille tuota uutta saunaa tehessämme. Sinun kannattaa käyvä juttelemassa vaikka jonkun kunnallislautakunnan miehen kanssa. Olen kuullu että kunnallista sairaalaaki suunnitellaan rakennettavaksi Kemijärvelle. Rahasta vain tuntuu olevan kiinni. Niin ja Joutsijärvelle saatetaan jo tänä vuonna aloittaa vaivaistalon rakentaminen. Osaajia tarvitaan ja sinä Matti olisit oikia mies niihin rakennushommiin. Vai mitä sanoo pappa-Ransi?

- Oikeita sanoja isänne puhui. Arvo on luonnostaan hevospies ja Matti osaava timpuri.

Leppoisan alkukesän säässä, lehtipuiden vihertäessä Heikkilän talon pihan laidalla pidetty ammattivalistus osui oikeaan kantaen käytännön hedelmää tulevina vuosina. Taloon oli hankittu toinen hevonen ja rataskärkyt. Kemijärven Höyryveneosakeyhtiö oli aloittanut säännöllisen laivaliikenteen Pelkosenniemenle Matti Lahtelan toimiessa laivan päällikkönä. Rahdattavaa oli laivasatamasta ja toisinkin päin. Joskus täytyi hoitaa hevoskyydillä jatkokuljetustakin Rovaniemelle. Kerrankin hieno nuori nainen hevosrattailla istuessaan kertoi aikomuksestaan matkustaa ensin Viipuriin ja sieltä Pietariin opiskelemaan jos hyvin kävisi. Kesäaikojen jälkeen savotta-ajot olivat jokatalvisia töitä ruokarahteineen ja tukinajoineen.

Isä-Juhon ohjaukset Matille olivat osuneet myös oikeaan. Hänestä kehittyi osaava ja pidetty timpuri. Puisesta työkalupakista löytyi tavallinen ja hirsien piilutukseen tarkoitettu kirves. Hirsien varausvälineet, kaksi erikokoista sahaa, puinen vatupassi, suorakulma, erilaisia talttoja, sekä kaksi vasaraa ja luotilanka. Nämä tavarat oli ostettu Rovaniemeltä velimies Arvon kanssa hänen viedessään rahtikuormana kuivattuja eläintennahkoja markkinoille. Tie Rovaniemelle oli hevosen sonnalla lannoitettu ruohon vihertäessä runsaana ajoväylän reunoilla ja keskellä. Olihan tie ollut käytössä jo puoli vuosisataa.

Matti oli saanut olla rakentamassa jo useita hirsitaloja. Sisarensa perheen uusi talo Isokylän suunnalla oli ollut yksi niistä. Joutsijärven vaivaistalo oli kokoluokaltaan suuri rakennuskohde. Eihän Matti toki yksin tätä rakentanut. Oli vain yksi lukuisista työntekijöistä.

Miten lie elämä kuljettanut nuoren neitokaisen Lempi Susannan kohtalokkaasti samalle työmaalle tilkitsemään sammalia hirsien rakoihin. Nimikin oli enteellinen. Ensi tapaaminen arkisen työn merkeissä johti pian saattoretkille Lempin kotiveräjän luokse. Eikä aikaakaan kun Matti asteli Lempi-neitokainen kainalossa tämän kotiin kysyen vanhempien mielipidettä tyttären vaimoksi ottamisesta. Lupa tuli mielihyvin ja kirkkoherra Heikinheimolla oli taas yksi nuoripari vihittäväenä. Vuosi oli 1905, sama jolloin Joutsijärven vaivaistalo valmistui.

Vanhin pojista Erkki Alekski syntyi maaliskuussa 1909. Kävipä siinä jo pelko mielessä tulisiko niitä lapsia ollenkaan. Pappa-Ransi ehti nähdä pienen pojan käydessään katsomassa Matin ja Lempin uutta taloa Isokylän laitamilla. Kirkkorannasta veneellä matkaa kertyi useita kilometrejä. Se jäikin viimeiseksi Ransin pidemmäksi venematkaksi. Sairauden edetessä voimat vähenivät sitä mukaa mitä enemmän yskitti.

- Keuhkotautia se on, totesi vuotta aikaisemmin Kemijärvelle saapunut ensimmäinen oma kunnanlääkäri.

Syksy vahvisti lääkärin olleen oikeassa. Samoihin aikoihin kun Isokylän ja kirkonkylän välillä oleva virtaava vesiväylä oli jäänyt lupaavan kantavaksi, pappa-Ransi nukkui pois. Keuhkotauti vei voiton. Viimeiset ajat Ransi oli viettänyt kotona kamarissa vuoteessa makoillen. Ulosveisaamisen jälkeen vainaja siirrettiin kylmään aitaan lavitsalle odottamaan arkkua ja hautausta. Huone pestiin huolella lipeää apuna käyttäen. Patjan oljet poltettiin ja kaikki petivaatteet pestiin. Tyynyt ja paksu peitto vietiin lokakuun pakkaseen useaksi päiväksi tuulettumaan. Leskeksi jäänyt vanha emäntä lida Kustaava itkeä tirautti aina Fransista puhuttaessa.

Haudan kaivaminen jo vähän routaantuneeseen kirkkomaahan jäi Juholle ja hänen pojalleen Arvolle tehtäväksi.

- Oli sitä routaa maassa jo melekein lapionterän verran. Rautakankiaki tarvittiin kovasti, Juho tuumasi heidän palattuaan kotiin haudankaivuusta illan jo hämärtyessä.

- Joko tet saitte hauvan kaivettua kokonaan, Fanni kysyi?

- No jopa hyvinki. Eihän me kesken sitä jätetty. Oli siellä muitakin kaivamassa hautaa. Käytiin Arvon kanssa kysymässä että kenellekkä tet sitä kaivatte. Siinä raatatessamme net tiesi kertoa että se taiteilija Kyyhkynenki oli kuollu Rovaniemellä.

- Niinkö? Vai niin siinä kuitenkin kävi, päivitteli Fanni. Ja niin nuori mies. Koulujaki käyny.

Uusi vuosikymmen toi tullessaan maailmanpoliittisia vaikutteita näille muuten syrjäisille alueille. Poikamieheksi ainakin toistaiseksi jäänyt Arvo asui edelleen kotonaan vanhempiensa Juhon ja Fannin kanssa. Vanhaemäntä lida oli nukkunut pois puolitoista vuotta miehensä Fransin kuoleman jälkeen kesän kynnyksellä.

Arvo oli päässyt osallistumaan suureen, rahakkaaseen rahtiajoon. Venäjän maan armeijan johto oli tilanteen pakottamana kuljetuttamassa sotatarvikkeita Kantalahden satamasta kevät-talven 1916 aikana Rovaniemen rautatieasemalle ja siitä edelleen junakuljetuksilla eteenpäin. Yli kaksituhatta hevosta rekineen oli ajossa. Uutta kuormaa hakiessaan Arvo oli onnistunut löytämään Kantalahdesta kaupan jossa myytiin öljylamppuja. Hän osti sieltä sellaisen paremman mallin, jollaisia ei ollut Kemijärvellä monessakaan talossa. Ohi ajaessaan raskaan lastin kanssa Rovaniemelle, Arvo jätti lampun Heikkilään naapureidenkin ihailtavaksi.

Maailmansota toi levottomuutta ja pelkoa myös pohjoisen seutukuntiin. Suomi oli itsenäistyessään saanut heittää Venäjän suuriruhtinaskunnan viitan yltään. Kuitenkin sisällissota punaisten ja valkoisten välillä teki toisilleen tutuistakin ihmisistä vihollisia keskenään. Kovin lähellä Heikkilän taloa oli ammuttu viisi punaisten puolella ollutta miestä. Juho Pykäläinen oli varoittanut poikiaan olematta sekaantumasta kummallekaan puolelle.

Veljessota jätti kipeitä arpia ja katkeriakin muistoja. Onneksi rauha vähin erin palasi maahan ja elämä jatkui jälleen rauhanomaisesti. Maan itsenäistymisen toi mukanaan kunnallislain. Tästä johtuen ensimmäiset kunnallisvaalit pidettiinkin tammikuussa 1919.

- Minun kaimasta on kuulemma tullut tämän ensimmäisen kunnanvaltuuston puheenjohtaja, vanhuudesta johtuen jo hieman kumaraan painunut Juho tuumasi naapurista tultuaan.

- No kuka se on, Fanni kysyi.

- Ekkö arvannu. No se Björgmannin Juho.

Kaksi rauhan vuosikymmentä vei Kemijärven kehitystä eteenpäin. Toisaalta yleismaailmalliset tapahtumat aiheuttivat työttömyyttä. Jopa ruoasta oli pulaa kolmekymmentäluvun alkuvuosina. Sähköverkosto käyttövoimana ja lähinnä valoa tuottaen alkoi vähitellen laajentua kirkonkylällä.

Huomattava edistysaskel oli rautatien valmistuminen Rovaniemeltä Kemijärvelle. Komea hirsinen asemarakennus uutuuttaan hohtaen palveli junalla tulijoita ja lähtijöitä pääteaseman pihalla. Meijerin perustaminen innosti tilallisia raivaamaan peltoja lisää ja samalla voitiin lisätä lehmien määrää. Merkittävää oli saada alueelta eduskuntaan oma mies, Lahtelan Matti.

Heikkilän talossa kuunneltiin uutisia radiosta. Arvo oli jäänyt taloon yksin asumaan poikamiehenä vanhempiensa kuoltua. Radion hän oli ostanut heti kun se oli mahdollista. Iltaisin pirttiin kerääntyi joukko miehiä ja muutama naisenkin kuuntelemaan erityisesti uutisia presidentti Paasikiven neuvotteluista Moskovassa. Sodan uhkasta puhuttiin. Tulihan radiosta toki musiikkiakin. Lauantain toivotut levyt. Niistä nuorempi väki tykkäsi.

Joulukuussa 1939 aiheellinen pelko kävi toteen. Neuvostoliitto oli hyökännyt Suomeen. Joulunvietto kotona jäi useammalle haaveeksi. Nuoret miehet joutuivat rintamalle maata puolustamaan. Lotat saivat tehtävikseen suorittaa ilmavalvontaa ja huoltotehtäviä johon kuului myös haavoittuneitten hoito. Äidit, lapset ja vanhempi väestö joutuivat lähtemään evakkoon turvallisemmille alueille sodan edetessä. Vihollisarmeijan joukot olivat saavuttaneet jo Joutsijärven. Pykäläisen Matti ja Lempi saivat tiedon poikansa haavoittumisesta. Hengenvaaraa Heikillä ei ollut. Isompi kranaatin sirpale oli leikannut vasemmasta kädestä kaksi sormea. Kädessä ja selässä oli pienempiä sirpaleita, jotka vaativat leikkausta.

Juuri joulun alla vihollinen oli onnistunut kaikessa hiljaisuudessa miehittämään Mäntyvaaran. Ihme tapahtui! Neuvostoarmeijan Suomen itsenäisyyttäkin vaarantava hyökkäys saatiin torjuttua. Mäntyvaaraan jäi vihollisen kaatuneita sotilaita satoja, jotka sitten keväällä rauhan tullessa haudattiin useampaan joukkohautaan. Talvisota oli vienyt yli kuusikymmentä paikallista nuorta miestä sankarihautaan.

Rauhan aikaa ei kestänyt pitkään. Kesällä 1941 tuli uusi käsky astua rintamapalvelukseen. Matin ja Lempin pojat joutuivat eri joukko-osastoihin. Jo kerran haavoittunut Heikki sai komennuksen Sallan rintamalle ja vanhempi poika Erkki Karjalan Kannaksen joukkoihin. Yksi perheen tytöistä meni lotaksi ruokahuoltopalvelukseen Rovaniemelle.

Sodan jatkuessa syksyyn 1944 saakka, Kemijärvi oli myös kokenut ilmapommituksia. Läheinen saksalaisten käyttämä Ketolan lentokenttä lienee ollut se varsinainen kohde. Suurempi tuho kohtasi kirkonkylää suomalaisten ja saksalaisten tultua Neuvostoliiton painostamana vihollisiksi keskenään. Saksalaiset tuhosivat suurimman osan keskustan rakennuksista ja siinä sivussa puisen kirkon jättäen kuitenkin tapulin hävittämättä. Räjäytetty pitkä rautatiesilta, poltetut rakennukset ja salakavalat miinoitukset olivat vastassa evakosta Pohjanmaalta keväällä 1945 palaavia siviilejä.

Seuraavana keväänä pahimman tulvan laannuttua jo ikääntynyt vanhapari Matti ja Lempi soutelivat verkkaisesti Isokylän suunnalta kirkonrantaan. Tarkoituksena oli käydä sankarihautausmaalla Lempin veljenpojan haudalla.

- En minä käsitä tätä sovan mielettömyyttä, Matti sanoi vaimolleen. Näin suuri joukko nuoria miehiä makaa mullan alla. Kyllä met saamma olla kiitollisia siitä että mejän pojat tuli hengissä rintamalta kotiin. Monessa talossa surraan Ja vielä saksalaiset kehtasivat kirkonki polttaa. Ei ees Jumalan huonetta säästäneet.

- Ei se veljenpoika ollu ko vähän yli kaksikymppinen. Silläki olis ollu elämä vasta eessä. Surettaa pojan kohtalo. Nii ja tuo poltettu kirkko. Siitähän on kohta viiskymmentä vuotta ko tuossa poltetun kirkon alttarilla mejät vihittiin.

- Niin on, niin on, Matti huokaili hiljaa.

Monen sotavuoden jälkeen tavalliseen elämään sopeutuminen ei aina ollut helppoa. Rintamalta palanneet miehet jatkoivat sotimistaan unissaan ja moni äiti itki kaatuneita poikiaan ja vaimot miehiään. Monella koti oli poltettu ja kaikesta oli pulaa. Toisaalta ilmassa oli uuden ajan virettä ja toivoa paremmasta huomisesta.

Pykäläisen kotitalo jäi tyhjäksi siinä yksin asuneen Arvon kuoltua vuoden 1948 alussa. Hautajaiset pidettiin Matin ja Lempin kotona pienellä joukolla. Heidän vanhempi poikansa Erkki oli avioitunut sotahommissa tavanneen lotan kanssa. Koti oli perustettu evakkopitäjään. Kaksi lasta

olivat niin pieniä että Erkki oli matkustanut setänsä Arvon hautajaisiin yksin. Viimeisen kerran Erkki perheensä kanssa tapasi isänsä seuraavan vuoden heinäkuussa, sillä syksyllä keuhkokuume vei isä-Matin hautaan. Samana vuonna kunnalliselämässä tapahtui muutoksia. Perustettiin kunnanjohtajan virka johon valituksi tuli kunnakirjuriksi paikkakunnalle vähän aikaisemmin muuttanut Kaarlo Liimatainen.

Pykäläisten vanha Heikkilän talo joutui väistymään kehityksen tieltä. Seminaarin laajat rakennustyöt kaikkineen tarvitsivat runsaasti tilaa. Joitakin maa-alueita jouduttiin lunastamaan alueen kokonaisuuteen kuuluvaksi. Matin ja Lempin vanhimman tytön mies oli seminaarityömaalla töissä ja hän pelasti talon purkamalla sen ja ajamalla hirret hevosella kevät-talven aikana kotiinsa odottamaan jatkokäyttöä.

Seminaari valmistui ja aloitti toimintansa kouluttaen kansakoulunopettajia ja asuntolanhoitajia. Paikkakunnalle virtasi muualtakin Suomesta nuoria opiskelemaan. Kulttuurielämä alkoi kukoistamaan eri muodoissaan. Rakentaminen jatkui vilkkaana. Juho ja Fanni Pykäläisen tyttären, Anni Koskivirran pojan poika oli myös rakennusmies ja oli rakentamassa Kemijärven uutta kirkkoa. Se otettiin käyttöön juhannuksena 1951. Matti Lahtela ajoi kansanedustajana ahkerasti kotimaakuntansa asioita. Opillinen kehitys jatkui paikkakunnalla Kemijärven Emääntäkoulun saadessa toiminnalleen hyvät uudet toimitilat. Monikerroksiset rakennukset tehtiin muuraamalla ja siinä sai timpuri Koskivirran kuusitoistavuotias poikakin tuntumaa rakentamiseen latomalla rautatieasemalla satojatuhansia tiiliä junanvaunusta kuljetusauton lavalle.

Kuusikymmentäluvulla oli vielä kaksi merkittävän suurta rakentamiskohdetta, joiden vaikutus seutukuntaan oli huomattava lisääntyneen matkailun ja kaivostoiminnan lisäksi. Kemijärven sellutehdas aloitti toimintansa kuusikymmentä luvun puolen välin tienoilla. Toinen oli Seitakorvan voimalaitoksen rakentaminen ja siihen liittyvä Kemijärven säännöstely. Joutsijärvellä talvisodassa haavoittuneen Heikki Pykäläisen pojista Toivo oli voimalaitostöissä. Hänen poikansa kiinnostui myöhemmin maarakennusalaan niin että lähti opiskelemaan insinööriksi Ouluun.

Vuodenvaihteessa 1973 oli nollakeli ja satoi vettä aika ajoin. Viisitoista vuotta erillisinä kuntina toimineet Kemijärven kauppala ja maalaiskunta yhdistyivät Suomen pohjoisimmaksi kaupungiksi. Pykäläisen Erkki vaimonsa ja kahden lapsenlapsensa kanssa olivat ajelleet Pohjanmaalta mukaan ainutkertaiseen juhlaan. Väkeä tuntui olevan kaikkialla. Kovaääniset kaiuttivat juhlaan liittyvää ohjelmaa ja puheita. Ilotulitteet räiskyivät ja paukkuivat illan edetessä.

- Minun lapsuudessa täällä kaikki oli toisenlaista. Melkein kaikki mitä näette on rakennettu sen jälkeen, Erkki puheli lastenlapsilleen. No onhan ainakin kellotapuli, VPK ja Railasto siinä vieressä sitä vanhaa rakennuskantaa. Huomenna sitten mennään tapaamaan sukulaisia mutta nyt me mennään tuohon Pohjanpirtin hotelliin yöksi. Olen varannut sieltä huoneet meille.

On kulunut vuosikymmeniä. Jälleen kaikki tuntuu muuttuneen. Nyt negatiiviseen suuntaan. Sellutehdas on purettu ja moni muu teollisuuslaitos on kadonnut paikkakunnalta syystä tai toisesta. Muuttotappiota on tullut vuosittain. Tyhjiä näyteikkunoitten määrä on lisääntynyt. Toisaalta Keiteleen sahalaitoksen tulo paikkakunnalle ja kasvu, sekä uuden biosellutehtaan hanke ovat virittäneet uusia toiveita.

Uusi vuosi on aluillaan ja Kemijärvellä on meneillään 150-vuotisjuhlavuosi. Paikallisen ABC-aseman tankille ajaa nuori mies nuorikkonsa kanssa. Auton tankattuaan he menevät syömään. Paikallisen ukko-neuvoston kanssa syntyy innokas keskustelu, kun nuori mies kyselee tehdashankkeen etenemisestä. Hän sanoo olevansa sukujuuriltaan täältä lähtöisin ja olisi kiinnostunut muuttamaan paikkakunnalle jos löytyisi alan töitä. Syötyään ja vielä kahvit päälle juotuaan nuori pari nousee ja lähtee. Ukko-neuvosto aloittaa keskenään kyselyn tiesikö kukaan keitä nämä nuoret olivat. Jollekin oli valjennut tapaamisen aikana kuka tämä nuori mies todennäköisesti oli.

- Se oli varmaan sen Pykäläisen Erkki-vainaan jälkeläisiä. Erkki ruukasi kesäisin käyvä täällä kotiseuvullaan. Näöstä tunnistin. Samoja Pykäläisiä. Niitä se oli.